

діяльності, а й відповідало переліку ключових компетенцій, необхідних для успішної реалізації стратегії організації, в якій студенту — випускнику ВНЗ доведеться працевлаштовуватись.

Н. І. Данилюк, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра міжнародного менеджменту

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОЗКОВОГО ШТУРМУ ДЛЯ ТВОРЧОГО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Дисципліна «Міжнародний менеджмент» є однією із загальних дисциплін управлінського напрямку на магістерському рівні та відіграє важливу роль у підготовці сучасних управлінців. Метою даного курсу є формування системи теоретичних знань та практичних навичок стосовно управління діяльністю міжнародних корпорацій, підвищення ефективності та продуктивності зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств.

Важливим елементом навчального процесу завжди були використання нових методів викладання, а саме: використання методу ситуаційних вправ; використання методу «мозкового штурму» для творчого вирішення проблеми; використання навчальних рольових ігор і моделей; створення команд, тренінг тощо. Тому в процесі освоєння курсу «Міжнародний менеджмент» використовуються інтерактивні методи навчання, наприклад, метод «мозкового штурму». У контексті використання передових технологій навчання такий метод здатний значно підвищити ефективність опанування дисципліною за умов чіткого дотримання певних принципів організації навчального процесу.

«*Мозковий штурм*» (brain-storming) — це метод, розроблений американським психологом Алексом Осборном у 1953 році як засіб генерації ідей та вирішення проблемних завдань. При цьому враховуються два фактори — є люди, які добре генерують ідеї, але погано справляються з аналізом, і навпаки — більшість людей схильні до критичного аналізу ідей, а не до їх генерації.

Метою цього методу є занурення студентів в атмосферу «вільного польоту думки», коли створення нових ідей стимулюється у процесі вислуховування ідей інших учасників обговорення. Філософською основою цього методу є теорія: «кількість породжує якість». Працюючи як єдине ціле, група студентів намагається

«штурмом» подолати труднощі, які заважають розв'язати проблему, що досліджується. «Мозковий штурм» як метод активізації творчого мислення потребує передовсім створення належної творчої атмосфери, коли навіть «найбезглуздіші», на перший погляд, ідеї розглядаються уважно і серйозно.

У процесі такого штурму учасники висувують власні ідеї, розвивають ідеї своїх колег, використовують певні ідеї для розвитку інших, комбінують їх. Щоб забезпечити максимальний ефект, «мозковий штурм» треба проводити за певними правилами. Дійовий «мозковий штурм» має ґрунтуватися на суворому дотриманні розподілу в часі процесу висунування ідей та процесу їх обговорення й оцінки.

На першій стадії штурму забороняється критикувати висунуті ідеї та пропозиції (критичні зауваження порушують творчий процес). Завдання викладача полягає в активізації творчого мислення учасників навчання з тим, щоб вони висунули якнайбільшу кількість варіантів розв'язання певного завдання. На цій стадії перевага віддається кількості, а не якості висунутих ідей. На другій стадії ідеї ретельно обговорюються, економічно оцінюються та в кінцевому підсумку відбирається найкраща з них. На стадії обговорення учасники повинні розвивати висунуті ідеї: у будь-якій з них можна знайти раціональне зерно. Значний ефект дає комбінування ідей з допомогою складання переліку всіх запропонованих варіантів виконання аналізованої функції із зазначенням переваг та недоліків кожного з варіантів.

Однак не будь-яке завдання можна розв'язати цим методом. Він ефективний здебільшого для розв'язування не дуже складних проблем загального (особливо організаційного) характеру, коли учасники засідання мають достатню інформацію про них.

Підсумовуючи загальний досвід по проведенню подібних занять, необхідно зазначити наступне:

1. При формуванні структури заняття доцільно застосовувати комплексний підхід: поєднання теорії і практики, використання кількох методів активного навчання, гнучке застосування основних принципів навчання (доступності, науковості, наочності, системності й т. п.), використання досягнень інших суміжних наук і та ін.

2. Схема побудови заняття, узагальнений вид якої виглядає як «теорія — практика — динаміка групової роботи», дозволяє отримати первинні знання і навички з проблематики, що розглядається на ньому, а також активізує прагнення до подальшого розвитку в цьому напрямі.

3. Застосування подібних методів викладання матеріалу може дати позитивний навчальний ефект.